

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitsor terfogatá 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

„Szegénytanulókat segítő-egyesület.”

— Levél a Szerkesztőhöz. —

T. Szerkesztő ur! Egy életrevaló indítványom számára kérem b. lapjában tért engedni.

Tudjuk, hogy van városunkban többféle jótékony egyesület, melyek a szegényeken és árvákon első pillanatra segítenek; e jótékony egyesületek tagjaik számára bizonyos kötelezettségeket írnak, melyekre a következményeket kellően soha meg nem gondoló ember könnyű szívvvel vállalkozik. Mindenféle egyesületi tagságnak refrainje az: hogy fizetni kell; a jótékonyaságnak ez a netovábbja. Ezen a czimen aztán nemcsak az országban, hanem városunkban is ezeket gyűjtöttek már össze, de azért szegényeket, nyomorultakat uton-utfélén látunk ma is ép annyit, a mennyi a jótékony egyesületek keletkezése előtt volt.

Állandó jótékonyaság tehát nem gyakoroltatik, mert bizonyos összegek árán a jobb módú polgárok a jótékonyaság gyakorlása alól megváltatják magukat örökre.

Van ebben valami hasonlatosság a középkori bünbocsátó czédulák árulásához. Egyik helybeli jótékony intézetünknel az örök-váltás díja husz forint, — a ki ez összeget vagy csak kamatait fizeti le: az árvák és gyámolnélküliek segélyezése tárgyában többé alig közelíthető meg. Isten és világ előtt ez ügyben kötelességének eleget tett s töle többet nem követelhetnek.

És aki így gondolkozik, a kor etikája szerint is helyesen gondolkozik. Mert az élet amugy is sok terhet ró vállainkra; országunk állami

élete, nagyhatalmi állása annyiba kerül, hogy még a módosabb ember is az apró-cseprő kötelezettségeket nem szívesen vállalja magára, — de ha már elvállalta: igyekszik tőlük menekülni és örül ha a pénzbeli áldozatot könnyű szerrel lerázhhatja nyakáról. És ha az adózás avval végződnék, hogy adjuk meg az államnak azt ami az államé, — de a társaságban élő embernek számtalan oly kötelezettségei is vannak, melyek társadalmi állásával együtt járnak. — Az állam után ott van a város, a megye, s protestansoknál az egyház és parochia. Ott vannak a közebédek, közvaesorák, ünnepélyek, társas multságok stb., melyek mind költséggel járnak, melyek alól egy társadalmilag kvalifikált ember magát nem vonhatja ki.

Ily körülmények között az annyiféle teherrel megrótt embertől nem vehetjük rosz néven, ha a különböző jótékony egyesületekbe nem óhajt tagul beiratkozni; az áldozatul hozott fillérek után nagy-néha részesülhet abban a lelki gyönyörűségben, hogy az illető egyesület jótékony hatását követlenül szemlélje. Helyes volna tehát a jótékonyaság gyakorlását oly alakban tártani polgártársaink elé, melyben az az adakozóknak, úgy szólván, semmi megterhelhetést nem okoz.

Lépjünk egy egészen új térre, mert az eszme ez új téren is ugyanaz marad: a szegények gyámolítása. De az eddigi módtól annyiban különbözik, hogy itt a gyámolítás eredményét közvetlen szemünkkel láthatnók, még pedig minden esztendőben új, meg új kiadásban. Értjük a szegény tanulók segélyezését.

Napjainkban az iskoláztatás annyiba kerül, hogy sok szegény szülő csak azért nem küldi fiát iskolába, mert nem képes téli ruhával ellátni. A gymnasium egy-egy osztályában a tankönyvek 25—30 forintba kerülnek s ezeket a mai kor tanulóinak meg kell szerezniök.

A társadalomnak segíteni kellene a szegény tanulókon egy külön e czélra alakult segítő egyesület útján. Ez egyesületnek minden tagja havonként csak tíz krajczárt kell hogy áldozzon a jótékonyaság oltárára, — de ez a tíz krajczár oly csekély összeg, melyet tehernek senki sem nevezhet. Pedig száz embernek tíz krajczára sok tanulónak adna tankönyvet s néhánynek téli ruhát is. Ez egyesület jótékonyaságának eredményét szemünkkel láthatnók s a tanulók segélyezése által hazánkban tennénk nagybecsű szolgálatot. Egy jótékony egytl. tag.

Semmi,

de ha nyélbe ütnek, lenne valami belőle.

Nagy a készülődés mindenfelé a közelgő téli saisonra; a családapák veszik nyakra főre a fát, a mamák leányaik számára az új ruhát à la dernière mode; a kereskedők téli saison-cikkkel töltik meg kirakataikat, a kaszinó udvarosa ellátta raktárát felemelt áru szivarokkal s egy egész halom új kártyával. Mert, mivel hogy az új gyalogjáró készen van, a mi első sorban a kaszinó javára szolgál, a mennyiben most már épen semmi akadály sincs arra, hogy a tyukszem betegségben sanyilódó öreg és nem öreg urak a hosszú téli estéket otthon töltsék el, természetes,

Ismeretes azonban az e korban kifejtett küzdelem a pápaság és a császárság között. Mindkettő magát hirdette azon középpontnak, mely minden hatalom és jog forrása.

Midőn tehát István méltatlan utódja, Péter a trónról megfosztatván, III. Henrik császár oltalmába ajánlja magát s hűbéri esküt tesz neki, a császár ezt természetes örömmel fogadja. De az is természetes, hogy a nemzet nem fogadhatja el e viszont s ime előáll az első küzdelem a császársággal állami önállóságunkért. Amit Aba Samu nem képes biztosítani, a visszahívott Endre és Béla teljesítenek, a nemzet önállóságát a tribuni béke által (1053) elismertetik a császárral, sőt Endre családai összekötését is létesít vele.

Salamon hoz ismét veszeltyt Németország felől, sőt ekkor a pápaság (VII. Gergely) főhatalmi igényekkel lép fel. De mindkét irányban, miután a Salamonnal kibékülésre hajló Géza elhunyt, erős kézzel hárítja el a veszeltyt a kegyesség s vitézségben egyaránt tündöklő Szent László.

De utódaik alatt új, veszedelmes támadás irányul önállóságunk ellen kelet felől. A görög császári széken ekkor az erélyes és nagyravágyó Manuel ül, anyai részről Szent László unokája. Így Árpád vér is esőrgedez ereiben s talán ez is egyik oka, hogy hazánk ügyeibe avatkozik. Már atyja, János is hazáról hazánk ellen, de sokkal jelentékenyebb fiának fellépése. A törvényes király III. István ellenében az elégtelen hercegeket pártfogolja, sőt királyul is elfogadtatja őket a megrémült nemzetel, az ország területét megszonkítja s végezéjé, hogy hazánkat a görög császársághoz csatolja. De egyéb okok mellett, nemzetünk szívós kitartásán megtörik terve. Önállóságunk eszméje ismét győzelmesen emelkedik ki a megpróbáltatások közül.

III. Béla biztosítván a nemzetet a görög beavatkozás veszedelmétől, mint nyugot, mint kelet tiszteletben tartá hazánk függetlenségét. De utódaik alatt, a nemzet erejét testvérviszályok által fogyasztó Imre s II. Endre korában III. Ince pápa avatkozik az ország ügyeibe oly mérvben, hogy a Szent István alkotta egyházi önállóságunk csaknem semmivé lesz. Sőt már előbb III. Sándor pápa II. Géza és III. István, arra birták, hogy ezek lemondtak a püspökök kinevezése jogáról. De fontosabb volt a pápai beavatkozás az Árpádház kihaltával, mint azonnal látni fogjuk.

Előbb azonban említsük meg a tatárpusztítás veszedelmét, mely óriási rombolásaiból következett, ha hosszú ideig tart, szinte végenyészettel sújthatta volna nemzetünket. Szerencsére azonban oly rövid ideig tartott, hogy bármily iszonyu volt is, aránylag gyorsan helyreállt a nemzet erejét, a nagy munkához erélyesen hozzálátó király.

T Á R C Z A.

B ú c s u.

Hej, be sokat jártam én te utánad,
Hej, be sokszor gyötört érte a bánat!
Mennyi bú, gond fűrésztötte lelkemet,
A míg végre szívemhez öleltelek.

Nem is hittem, hogy valaha utra kelj;
Úgy szeretett, úgy imádozt e kebel!
Rejtegetve a széltől is óvtalak
Mint a fűsvény a dús arany halmokat.

Ha meglepte lelkemet a bú-özön:
Te voltál az én egyetlen gyönyöröm.
Veled töltém éjjel és nappalom,
Ha rád néztem elszórt a fájdalom.

A ki téged oly hűven szerettelek,
Illik-e hát így elhagynod engemet?
Csak azért, hogy meddő volt az életünk:
Kell-e mindjárt valóperbe kezdenünk?

Hanem ime vedd utolsó esőkomat,
Más szívénél légy ezerszer boldogabb!
Nem kértem én: gyalog mégy-e vagy hintón,
Isten veled . . . legutolsó forintom!

Látod, látod mily pusztá lett kebelem,
Már ezután hült helyedet ölelem.
Pusztán maradt zsebem, a te kis lakod,
Nem hagyta ott egyetlen egy magzatot.

A doktorhoz menj hát, gyorsan küldelek,
(A ki beteg eszímam doktorolta meg)
Rég sovárgott, érte az ő kebele —
Eredj, eredj, vigaszodat öntsd bele.

És ha egykor új gazdád is meguntad
S visszatérni készlet a jó indulat:
Hozz magaddal számlálhatlan magzatot,
Poétának hiszen meg nem árt a sok.

Végy magadra anyagom szép új ruhát,
Kisérjenek nagyapák és unokák,
Erkezéstök legyen bájos, zengzetes:
Csengő ezüst, zsörtölődő ezeres.

Két eszme hazánk történetében.

A népek történetének látszólagosan zürzavaros chaosba szövődő egyes tényeiben a bölcselők és történetírók komoly vizsgálódó szelleme már rég felismerte a

szoros összefüggést, mely szerint azok láncszemekként fűződve egymáshoz, egymásnak okai és okozatai. Ez összefüggés további vizsgálatából kiténtek aztán azon magasabb szempontok, vezéreszmék, melyek szolgálatában állanak az egyes történelmi tények, s melyeknek megvalósítása a népek törekvéseinek, küzdelmeinek legfőbb czélja. „Eszmék a történet valódi czéljai, legbatalmasabb indító erői, legmagasabb szüleményei” mondja egyik philosophiai írónk.*) Valóban a történelemben, nyilvánuló eszmék azok, melyek a történelem tanulmányozását becsessé, sőt szükségessé teszik.

Mint az emberi nem egyetemes fejlődését feltüntető világtörténelem, úgy az egyes nemzetek s ezek közt magyar nemzetünk történelme is bővelkedik magas eszmékben. Ezek közül különösen kettő emelkedik ki és szinte szakadatlanul vonul végig történelmünkön. Az egyik nemzeti függetlenségünk, önálló államiságunk eszméje, mely tulajdonképpen minden államra nézve a lét kérdése; a másik a nyugati művelődés védelme s terjesztése kelet felé, a mi nemzetünk fő történelmi hivatását, feladatát képezi.

E két eszmét kívánom e sorokban végig kísérni történelmi fejlődése ösvényén, nem azért mintha új dolgokat fejtegetnék, csupán azon czélból, a mit úgy fejezünk ki: a tudomány népszerű terjesztése. Mert azt vélem, hogy egy vidéki hírlap ez által is hazafias kötelességet teljesít.

I.

Miután harezias őseink rabló hadjárataikkal több mint félszázadon át nyugtalanították Európa békéjét, végre Géza fejedelem belátta, hogy népének megmaradását Európában csak az európai műveltség elfogadása által biztosíthatja. Felhagyta a rabló kalandokkal s békés foglalkozásokhoz kezdett, elhagyta a pogány vallást s a keresztény hitet felvenni, megszüntetni a laza törzszerkezetet s a központi hatalmat erősíteni, nem ellenségeskedni a nyugati népekkel, sőt barátságos viszonyba lépni velök: e czélokat tűzte maga elé Géza. Nagyszerű átalakulás kezdődött már alatta nemzetünk életében, bár annak országláncra Szent István uralma alá esik.

Szent Istváné a főérdem, hogy nemzetünk a keresztény vallás felvétele s a monarchikus államforma behozatala által az európai nemzetek közösségébe lépett, azoknak egyik egyenrangú tagjává. Bőleségét bizonyítja, hogy, bár a pápától, mint az egyház fejétől, kért koronát, országa függetlenségét nem áldozta fel, sőt egyháziilag is önállóan szervezte.

* Alexander Bernát „A philosophia történetének eszméje, tekintettel a történelemre általában”, 29. lap.

hogy a kaszinó még azoknak is közel van, a kiknek lakását a balvégzet a Losonezy-, vagy Zöldfa-uteza végére helyezte. Aztán a világ politikai állásában Isten tudja mióta épen semmi változatlanság nincs s így az újságok mind oly politikai kombinációkból állanak, melyeknek fűrésza szövetségén az illető nagy hatalmi körök legfőlegb csak mosolyoghatnak; a kaszinóban is mit tegyen az ember . . . ? Áldhatjuk azt a jó középkort, mely sok haszontalan élvezeti közepett a kártyajáték nemes sportját hagyta az új korra. Azok, kik e nemes sportnak naponként hódolnak, csak megvannak valahogy. — de mit tegyenek azok, a kik a kártyajátékban semmi élvezetet nem találnak?

A nem dohányzó emberről azt tartják, hogy egy igen nagy és terhes adótól szabadítja föl magát önkéntesen, s így a dohány, vagy szivar árát félre teheti.

Hiszen ha félre tenné! De én eddigelé azt tapasztaltam, hogy az ilyen ember egy krajczárral sem takarít meg többet, mint a dohányos. Elkölti a szivar árát valami más élvezeti cikkre, és van-e olyan nem dohányzó ember, kinek ne volna valami olyan passziója, a mi drága pénzbe kerül? Egyik ismerősöm, kinek ajkait soha sem esipte meg a nikotin, minden nap kétszer eszik peesenyét. — ha dohányoznék, gyakran megelégednék a — savanyu krumplival. Egy másik ismerősöm — különben kitűnően konzervált ember — a ki szintén azt tartja, hogy a dohányzás mentől előbb a sírba vinné, kiváló passzióval szeret utazni. Azt, amit az évenként el nem fogyasztott szivarok árából megspórol, megpótolja néhány száz forinttal, csak hogy e passziójának áldozhasson. Pedig ha dohányoznék, mily tömérdek időt fordíthatna a haza javára!

De végtére is mit tegyenek hát a kaszinó nem látogatói a hosszú téli estéken? a kik még csak nem is dohányoznak?

Más városban ez nem volna kérdés, — de Rimaszombatban akkora, hogy a legokosabb ember sem tudna feleletet adni. Mert hogy mit kellene tenni, erre a nem okos ember is tudna válaszolni, de ha tette kerülne a sor, a legnagyobb rész azt mondaná rá: — Majd bizony, hogy kinevessenek!

Azt, hogy rendezzünk társas estélyeket, műkedvelői előadásokat, zene estélyeket s más ily nemesen szórakoztató multságokat, mindnyájan helyesnek találják, de száz forintot mernék tenni egy krajczár ellenében, hogy a dolog fogantatásába beletörne a bicskánk.

Ott van például a műkedvelő választmány; a tagok egytől egyig lelkes, mondhatnám önfeláldozó egyének. Elhatározták, hogy november hónapban előadják a „Buborékok“-at. Kerestetik tizenkilenc személy; előveszik a működő tagok névsorát s megkezdik a szerep kiosztást. Solmay lesz X., Chupor Y., Hámor Z., Morosán V. stb.

Nagy lón ismét a függetlenségünket fenyegető veszély az Arpad család fiágának kihaltával. Már utolsó férfi tagja. III. Endre ellen a Habsburg s az Anjou-család lépett fel trónkövetelő igényével. Ez utóbbi családot pártfogolá a pápai szék is, azon jogát hirdetve, hogy Magyarország a szent szék országa s így trónjának betöltése azt illeti. Habsburgi Rudolf pedig arra alapítá követelését, hogy IV. Béla a tatárok ellenében a császár segélyét kérvén, azon ígéretet tette, hogy kész őt hűbérurául elismerni. Természetes, hogy a feltétel nem teljesülvén, alaptalan követeléséről csakhamar le kellett mondania a császárnak.

Veszélyesebb volt az Anjouk fellépése, főleg a nemzeti függetlenség azon alapelveivel szemben, mely a nemzet szabad királyválasztási jogában állott. Ezt a nemzet nem is adta fel. A pápaság ellen is erőlesen fentartá a Venczel és Ottó választása által tényleg gyakorlá is. Ezek azonban az uralkodásra tényleg be nem válván, végre a higgadt megfontolás az Arpadokkal különben is rokonsági összeköttetésben álló Anjoukhoz utasítá a nemzetet, úgy, hogy visszatartván a pápák jogtalan igényeit s kinyilatkoztatván szabad választási jogot, ily alapon önkényt választá meg Róbert Károlyt királyává.

S e választás fényesen igazolá a nemzet óhaját s reményeit. Tudjuk, hogy az Anjouk nemesak megtartották nemzeti függetlenségünket, hanem magasra tudták azt emelni, úgy más uralkodókkal, mint a pápasággal szemben is, mely pedig oly hathatósan pártfogolá családjukat trónkövetelő törekvésében.

De a diésőség fényét ismét a nehéz küzdelem fellegei homályosíták el. Előbb az Anjouk olasz ágának, Kis Károly és Nápolyi Lászlónak érdekében támadt s szintén a pápaság által apolt mozgalmak, majd a sokkal nagyobb veszéllyel fenyegető török előnyomulás vették igénybe a nemzet erejét. S míg Zsigmond ez utóbbi ellen nem volt képes méltóan fellépni, úgy hogy hazánk déli hűbér tartományai egymás után ismerték el a török főbátóságot; addig a gondviselés által a legválságosabb időkben küldött Hunyadi családnak köszönhetjük, hogy a török ereje visszszorított s oly nemű törökfoglalás, mint a mohácsi vész után történt, már akkor nem következhetett be. Ezt megakadályozni annál nehezebb volt s így annál nagyobb érdem, mert az ország erejét trónörökösödési zavarok, a főnemesség hatalmaskodási törekvései s a cseh rablók dulásai is gyengítették; sőt a nyugati szomszédság is folyton ellenséges volt. És épen ez utóbbi körülmény okozá, hogy Mátyás nem összpontosíthatá főerejét a török ellen mint azt atyja tevén.

(Folytatása következik.)

A férfakkal hamar készen vannak. Következnek a nők; a lajstromból nehányat okvetetlen ki kell hagyni, mert azok a multkor játsztak (és ez elég ok arra, hogy most ne játszanak; helyes, próbálkozzanak meg mások is a lámpalázzal) Mikor aztán jól, rosszul készen vannak a szereposztással: kislát, hogy a fáradság hiába volt, a leendő előadás csak — buborék! Mert az egyik főszereplőnek X. urnak, most van legtöbb dolga; B. kisasszony nem vállalta el a szerepet, — C. kisasszony játszanék, de B. nélkül nincs kedve. Egy szóval az előadás besült.

Azonban nagyon csalódnék az, a ki azt hinné, hogy ez állapot csak bizonyos dolgokkal szemben ily eklektikus. Így vagyunk mi minden téren.

Egy sokat beszélő ismerősöm bámulja a rimaszombati közönséget, melynek társadalmából az országnak annyi jelese vált ki, s azt mondá: van ebben a társadalomban annyi anyag, a mennyi tíz akkora városnak is becsületére válnék, csak egy ember kellene, ki ez anyagot kiaknázná.

Csak hogy ez ember még nem született meg. Mert ezen embernek nemesak olyan közönséges husból és vérből való embernek kell lennie, mint mindenikünk, hanem egy külön arra a célra szentelt speciális türelemmel és genialitással kell erre a világra jönni, mely tökéletesen alkalmas arra, hogy a társadalmunkban szétszórva heverő gyémántszemeket összeszedhesse s értékesítui tudja

Egy ilyen embernek kell, hogy legyen:

1. megfelelő állása és befolyása.
2. vagyona,
3. kitűnő műveltsége,
4. erélyvel párosult akarata,
5. kitűnő beszélő-képessége,
6. mindenre kiterjedő figyelme és mindenek felett,
7. óriási türelme.

Egy ilyen kellekekkel született ember a rimaszombati társadalomban találna:

1. kiváló tehetségeket a tudomány, zene, ének, táncz és kalaber terén, és pedig:
 - a) kitűnő műkedvelő- és műkedvelőnőket,
 - b) kitűnő enekeseket,
 - c) költőket,
 - d) tudósokat,
 - e) zeneértőket, kik e művészeti ágat jelesen kultiválják,
 - f) rengeteg nagyszámu kritikust.

És mégis nálunk megoldhatatlan kérdés marad az, hogy mit csináljunk a hosszú téli estéken? Mert olyan ember, ki a fentebbi tulajdonságokkal bír, közöttünk sok van, s épen ezért tulajdonképen egy sincs.

A jubiláris billikom.

Mindenek előtt sietek kijelenteni, hogy csak a magam szerény nevében beszélek: a világ minden kincseért sem merem állítani, hogy felfogásom esalhatatlan, a mennyiben igen elágazhatók lehetnek a vélemények és nézetek, de én még is azt mondom: hogy a ki éhezik, annak többet ér egy darabka kenyér mint a hotelek kirakataban inesiklándozólag megpirított, szalonna szeletekkel gazdagon megkoszorozott fázán peesenyé.

A katona, a ki hősi vitézségeért fejedelmi elismerésben részesül s mellére Mária Terézia vitézségi rendet kap, büszkén fogadhatja e ritka kitüntetést, mert nem érdemtelen rá, — a politikus, az államférfi, a nemzetgazdász, a ki hazája hű szolgálatában a vaskoronát nyeri, önérzettel hordhatja mellén, — az író is gyönyörködhetik arany keresztjében, ha nincs a hátán egy másik nagy kereszt, a melynek anyaga sem nem arany, sem nem ezüst, hanem nyomorúság, de mit csináljon a szegény tanító jubileumi aranyozott ezüst billikomával mikor még elegendő kenyere sincs, mit öntsön a művészi kezéből kikerült öblös billikomba? Ugy-e arany nedűt, tokaji nektárt, mert hiszen tudjuk, hogy a középkor lautosai ha billikomot ragadtak a vár ura diésülésére, előbb arany színű, gyöngyöző nedűt öntöttek bele a esatlósok. Egy földhöz tapadt szegény ember ugyan mit csináljon azzal a fényes billikommal? Legjobb lesz ha eldugja, mert ha be találja zálogosítani, kap a száz forintos billikomra tizenöt forintot. Rettenő érték hanyatlás. A ki az örvény szélére akar jutni, az csak vásároljon ékszeret, azután helyezze el a takarékpénztárakba, lesz sok drága aranya — hanem azért még sem lesz gazdag.

A kit csak egy kicsit is érdekel drága hazánk tanítói karának állapota s anyagi helyzete, az tudni fogja, hogy a bőségszaru áldásaiban vajmi kevesen részesülnek, nem egyszer lehet itt-ott olvasni ama igen szomorú valóságot, hogy vannak községek, a hol a kondás jobban van ellátva a falu második emberénél, a ki a durva esetéből derék embert, hasznos társadalmi tagot farag. Nagy anyagi gondokkal küzködő tanítónak, ha egyszer Istennek kegyelméből jubilál is, nincs szüksége aranyozott ezüst billikomra, mert hátralevő napjait képtelen gondtalanná tenni, a kép oly formán veszi ki magát a szegényesen butorozott otthon komótján, esetleg pohárszékjén, mintha egy hóval borított mezőség kellő közepére odaállítanának egy

lombos fát, mely teljes tavaszi köntösében hirdeti a kikelet megérkezését.

Mindig örvendek, ha meghallom, hogy a társadalom mozog, gyönyörködöm a kifejtett szívjóságban, mert kicsi, nagy, szegény és gazdag, ur és szolga, mindenki meghozza a maga filléres áldozatát, ezzel tiszteli meg szellemi vezéreinek felsőbbiségét, érdemeinek elismerését. A pénz egybegyűlik, most elkezdődik a tanácskozás, mi legyen az, a mi az ünnepi alkalmunk legjobban megfelel, továbbá mely a jubilált aggastyánnak is kedves legyen. Terv és indítvány van elég, utóljára abban állapodnak meg, hogy megrendelnek egy billikomot, az egész jubilans ünnepet rendező bizottság egy nagyot botlik, mert nem gondolta meg azt, hogy ugyan annak a szegény tanítónak lesz-e mit bele önteni abba a gyönyörű öblös billikomba. Nem lehetetlen, hogy talán épen az nap óvatolják meg takarékpénztári vajtóját a jubiláló öregnek, midőn érdemeit elismerve, és ennek látható jeléül meglepik egy aranyozott ezüst billikommal. Ne ítéljen el senki, de én egy szegény emberrel szemben ezen kitüntetést célirányosnak nem tartom, a mennyiben nyomorúságán mit sem segít, — ha jutalmazni akarjuk a munkát a tanítóban, akkor tegyük azt oly formában, hogy azzal segítsen nyomorán, mert hiszen mindenki tudja, hogy azokat a billikomi metszeteket nagyon meg kell fizetni, és utóljára is vizálykodást támaszt, mert minden gyermek számít a billikomra.

Itt egy hivatalnok jubileuma jut eszembe, elmondom, mindenki levonhatja belőle a következtetést. Nagy családja volt, de hogy a jubileum napján tisztességes ruhában jelenhessen meg tisztelői előtt, a jubiláló előljáró igazgatóságától előleget kért. Kérvényét elutasították. Betegnek jelentkezett. Hivatali főnöke rögtön orvost küldött a beteghez. Az orvos olvasva találta a beteget. Hát a beteg olvas, mi? Igen. Hát a hivatalba miért nem megy? Nem lehet uram. Miért? Mert tessék ide nézni: meztelb vagyok, családom is kenyeret kér — és nincs. Előleget kértem, de elutasították. Az orvos megindulva hagyta el az igazán beteg hajlékot. Referált, és délután már megkapta a kért előleget. Másnap már a hivatalban volt — és dolgozott.

Közönség köréből.*

Tek. Szerkesztő ur! A „G.-K.” folyó évi 45. számának hirdetési rovatából megütközés közt értesültünk arról, hogy a rimaszombati „Dianna” tündöben november 1-től csak kis pénteken, szombaton és vasárnap lesznek meleg fürdők kaphatók.

A jelenlegi bérlő e „különös” elhatározása egyenesen a „nagyérdemű közönség” érdekeivel áll ellentétben, s feltűnő azért is, mert — legalább tudnunkkal — egyetlen elődjének sem volt megengedve ilyen intézkedés.

E fürdő a város közönsége, annak pénzén tartatik fenn e város — a megye székhelye — és vidéke lakóinak használatára olyan czéltól, hogy a közegészség és tisztaság fontartása ez által is biztosítva legyen.

Hogy a bérlő — teli évadon át — hasznot húze avagy kárt szenved vállalata után? a közönség igényeivel szemben nagyon alárendelt kérdés, — magánérdék, melynek dédelgetéséhez járulni az egyesek nem kötelesek, annál kevésbbé lehet a miatt a közönséget — akár kényelmének feláldozására — kényszeríteni.

Valószínű, hogy a fürdő hetenként „csak is” három napon át használhatása bérlőjének — télen át — hasznára lehet, — de az is bizonyos, hogy a közönség bármely tagját, a hét többi napján keresztül, egy közfürdő rendszerinti használatában ilyen okból gátolni, avagy arra szorítani, hogy a kijelölt napokon esetleg óraszámra várákózzék, míg a sor reája kerül, csakugyan nem volna szabad.

A fürdő használata ilyen korlátozásának hátrányai annyira szembeötlők, hogy azokat egyenkint felsorolnunk szükségtelen, — csupán azt hangsúlyozzuk, hogy a közönség ama részére nézve, mely épen a kijelölt napokon — bármik okból — nem használhat, avagy nem akar használni fürdőt — ilyen elbárást elfogadhatóan indokolni még a fürdő gyér látogatottsága-val sem lehet.

Végre is, nem a közönség van a fürdő és bérlőjéért, de megfordítva: — ez olyan igazság, melynek védelme alatt bátran ajánlhatjuk szerény felszólalásunkat azok figyelmébe, kik a fürdő kezelésének felügyeletére hivatvák. — Rimaszombatban, 1888. évi november hó 8. Többen.

Hírek és vegyesek.

Kinevezés. A magy. kir. igazságügyminiszter Dr. Balogh György kir. közjegyzőjelöltet a máramaroszigeti kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

Áthelyezés. Vékony Barna, nyitrai kir. ügyészségi irnok, hasonló minőségben, hivatalból, a bekécsabai kir. ügyészséghez helyezett át.

Halálozás. Szomp. Béla dobsinai ügyvéd f. évi november 2-án élete 39 ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. — A boldogultnak hült tetemei f. évi nov. hó 4-én dél tan 2 órakor tetettek örök nyugalomra. Nyugodjék békével.

Kis műkedvelők. A helybeli magán leánynevelő tanintézet buzgó tanítóneje Fábri Ida k. a. a gömörmezei köznevelődési egyesület javára szombaton f. hó 17-én a megyeház nagy termében tanítványaival szini előadást rendez. Előadják Ineczdi Lászlónak „Tündér áldás” című egy felvonásos színművét és „A rablógylkos” című szintén egyfelvonásos német vígjátékot Spiegeltől. Helyárak: körszék 50 kr., állóhely 30 kr., gyermekjegy 20 kr. Ez előadást kettős szempontból ajánljuk közönségünk figyelmébe: a köznevelődési egyesület iránt való jótekönyűség czéljából, és különösen a szülőknek, hogy gyermekeiknek társadalmi ügyességében gyönyörködheszenek.

A városok a regále megváltása tárgyában. A szab. királyi és rendezett tanácsú városok a regále meg-

* E rovat alatt közöltékért a felelősség a beküldött illeti. Szerk

A malomalatt.

— Rajz. —

Derék egy nép ezek az én jó ismerőseim! Ott mivelik a földet a felőri határon, az én falum környékén, s elhíthetik, ha mondom, hogy egy talpalatnyi helyet sem hagynak csak úgy Isten számára. Meg is áldja a jó Isten becsületes munkájukat, úgy hogy már jobban nem lehet. Tavaly nyáron is ezer száma állott a határon a sok buza kalangya, meg a széna boglya: a szőlő hegyek is alig bírtak a termést, s bizony majdnem úgy nézett ki, mintha le akartak volna szakadni. A malomban meg annyi volt az örölni való, hogy hetekig kellett várni míg a sor a Borbásék zsákjára kerül. A Janesi molnár gyerek minden istenadta nap mondá a malom alatt várakozó népnek: „menjenek már kendtek haza imádkozni egy kis esőre mer, addig bajosan lesz a gájező az örölsébből míg az ur isten meg nem dagasztja egy kicsit ezt az éhenhótt patakot.”

A mi az imádságot illeti, abban nem is volt hiány. A falu vénei az öreg tiszteletes ur vezetése alatt mindent elkövettek a szentegyházban egy kis eső kieszközlése végett, mert igaz ugyan, hogy a szőlő és tengeri nem sulyli meg, de a második kaszálás mindjárt itt van s a sarju csak oly gyenge lábón áll, mint ezelőtt négy héttel. Aztán meg az az istenverte patak is kezd kifogyani az életeréből, a mi nem nagy vigasztalás a szegény ember zsákjára nézve, mert a multkori örletben nagy a fogyatkozás.

De csak nem jön az az eső. Akkorra termésre, a milyen az idej volt, még a legöregebb emberek sem emlékszenek, de az a szárazság, a mi rá következett, az is ritkítja párját az emlékezetben. A szegény emberek füstölt szalmakunyhóit félteni lehet, hogy minden pillanatban lobbót vetnek. Hej! az volna még csak szomorúságos állapot ebben a takarmányos világban, ha az a sok termés ott a csürök körül egyszerre csak lángot kapna...! Bizony nem maradna senkinek egy betevő falatja. — Hej! de legalább a kevély Tóth Gyurka is, a kinek az egész falu adós, koldusbotra jutna!

Mert hiszen hiában volt derék nép a felőri nép, hába adottta meg az isten bőkezűen a mezei munkáját, ha Tóth Gyurka az Istent is megcsalja! Fura egy ember ám ő, a ki a szegény embert mindenből kiforgatja s zsebében hordja a törvényt és igazságot. Csak a minapában is az a földhöz ragadt Dús Márton ment el hozzá egy kevés előleg végett, mert a feleségének lábbeli és gyermekeinek szalmakalap kellett, de mit ér most már az a verejtékkel megtakarított gabonácska, ha mind oda kell fizetni az előleg kamatja fejében. Tavaly is ilyen módon vitte el az executio a Sütő Kati özvegy asszony házat is, s az a szép porta most oda van esatolva a Tóth Gyurka kertjéhez. S jaj bizony még sok ily épületes históriát lehetne elbeszélni a Tóth Gyurka viselt dolgairól, a kiről az a jó becsületes felőri nép nem bánta volna, ha kikölnözék ez arnyék világból. Akkor lenne boldog az a falu.

Beszélnék is róla, ott a malom alatt annyit, hogy nó! Van módjuk a traescsolásban mikor egy sínes egyéb tennivalójuk. A legdolgosabb embernek is ilyen fura időben megáll az esze, hogy mit is tegyen hát, mikor a munka nem jó kéz alá. Az aratás rég megvolt, a széna is megvolt szárítva, a sarju csinálásnak nem kedvez az időjárás, — mit tegyen a férfi nép egyebet, ha nem várhat, mint hogy zsákba önti buzáját s elmegy a malom alá pipázni, míg sor jön a zsákjára. Osz! pipázás közben elfrítják a meglett és megleendő eseményeket; néha esőért is sohajtának, de a módosabbja, akinek úgy is van mit aprítani a tábla, szinte örül a huzamos „rostokk”-nak, meg a legények közt is egy-kettőnek ott van a babája, kivel itéletnapig is kiállná ezt a nagy szárazságot. Ily módon hát van biz’ ott traescsolás elég, kivált ha a Tóth Gyurka kerül a szópóka végére!

Ott ült két kis zsákooskáján Borbás Vincze is, kiről azt beszélték faluzerte, hogy a legbecsületesebb napszám az egész világo. Bízke is volt ám a predikatumára, de a büszkesége abban nyilvánult, hogy két annyit dolgozott mint más becsületes napszám. Soha senkit meg nem esalt, nem kívánta senkinek a rosszát, verejtékkel szerezte meg családjának a betevő falatot, s a pap bértét is mindig a legpontosabban fizette. Most is, a Tóth uram becsületének halotti predikációján nem nagy örömmel mulatott, bántotta egy kissé társai káröröme — pedig neki is szurta valami az oldalát. Hanem azért csak hallgatott. De mikor aztán sorba szedték az áldozatokat, kik a jelen siralmas perezeit a Tóth Gyurka kemény szívének köszönhetik: egy keserves sohajtás az ő kebléből is kitört. A megöröndő két zsákooskából az egyiket kamatba kell adnia. Pedig az a kis jószág az ő házána is elfogyta, felesége nehezkes nem dolgozhatik, még a gyermekek számára sem szóhat patyolat ingnek való vásznat, szóval nagy a baj a háznál, nemsokára beüt a keresztelő s a tiszteletes ur sallarimjára is gondolni kell. Ilyen fura helyzetben a legbecsületesebb embernek is egy kő esik le szívéből, mikor hallja, miként szedik szét az ő ellenségének becsületét. Legalább szólnak helyette is, mert ő legfőleg csak sohajtani tudna. Ha elgondolja, hogy az a kis tavalyi adósság — épen a legnagyobb szükségben halt meg az édes anyja s kellett a kopsorsóra, meg a szemfedélre — most már szép summára növekedett: olyan nehéz a szíve, mintha nem is ő ülne azon a két zsákon, hanem azok nyomnak százannyi sulylyal.

— Dejszen csak velem gyúlne meg a baja — Tóth Gyurkának, pedig tudom, az lesz a vége — én Istenem be megkeserülne!

Ezt egy makrapipás legényke mondta.

— Ugyan mit csinálnál vele?

— Mit...? Hm! Felgyujtanám.

Ilyen istentelen szándéka Borbás sem maradhatott nyugton s megvető hangon mondá:

— Nem szégyelled azt ki is mondani...?

— No, no, pedig bizony megérdemelné.

Ekkor lépett be Tóth Gyurka.

— Felgyujtani? te sehoznai naplopó! No megállj csak, majd megtanítatlak én becsületre a szolgabíróval, te gazember!

A kis legénynek arezába szökkent a vér s a düh-től elvakulva kapott föl egy baltát; de még mielőtt szándékát végrehajtotta volna, egy hatalmas lökés földre teríté, mialatt a balta kiesett kezéből. Az életmentő Borbás Vincze volt, a legbecsületesebb napszám.

váltása tárgyában f. hó 6. és 7. napján Budápesten értekezletet tartottak. A küldöttek névsorában Gömörmege egyetlen városának képviselőjét nem voltunk képesek fölfedezni, pedig az ügy érdekében óhajtaudó lett volna, hogy a mi városaink se hiányozzanak onnan, a hol a városokat illető speciális érdekek megvívásáról van szó. Az értekezlet külföldben abban állapodott meg, hogy a kormányhoz kérvény intéztessek oly irányban, hogy az italméresi jog megváltása a rendezett tanácsú városokra ki ne terjesztessek, — a mennyiben pedig ez nem volna foganatosítható, a r. t. városok, ugyanazon elvek szerint, ugyanazon jogokban részesítessek mint a törvényhatósági joggal felruházott városok.

Bányaszerencsétlenség. A salgótarjáni kőszénbánya telepről megrendítő szerencsétlenség híre érkezett. A társulat egyik aknájába beszakadt a víz s ott borzasztó katasztrófát idézett elő. A tárnában mintegy háromszázötven munkás dolgozott, kik közül 20 nem került elő s így valószínűleg odaveszttek. A szerencsétlenség okának kifürkészése végett vizsgálatot indítottak, mert nincs kizárva annak lehetősége, hogy valami mulasztás történt. Az előtött tárnába már 25 év óta dolgoznak, de ily nemű szerencsétlenség e hosszú idő alatt még soha sem fordult elő.

Zeneestélyek. Dankó Ernő helybeli zenekarvezető elhatározta, hogy hetenként háromszor és pedig kétszer a Rózsán — egyszer a „Gömöri-szálloda” étermeiben társulatával zeneestélyeket rendez, melyeken az újból szervezett társulat által betanult legújabb tánc- és hallgató darabokat fogja a közönségnek bemutatni. A zenekar-vezető határozata helyes, csak álljon szavának s társulatát zenei tekintetben is úgy fegyelmelje, hogy a mi keves izlésű közönségünk igényeit kielégíthesse s akkor nem fog elmaradni a pártolás.

Végtárgyalás. Felső hó 5 és 6 ik napján tartotta meg a helybeli kir. törvényszék a gyilkosság büntetőtéval vádolt Korenko testvér-ek: Lajos és Neitusz szárnyai lakosok elleni végtárgyalást, kik folyó évi június havában testvéreket: Korenko Lászlót az istálló padlásán felakasztották. A kir. törvényszék fenyítő tanácsa Fornét Jenő tszéki elnök elnöklése alatt Madarassy Dezső és Sztaniszlavszky Adolf ítélő bírákból alakult meg a jogyzói tollat Percz Samu joggyakornok vezette. Közvádlóként Szerebinszky Sándor kir. alügyész szerepelt. A védőt tisztelet Korenko Lajos érdekében dr. Strausz József Korenko Neitusz védelmét pedig dr. Rárosy Gyula ügyvéd teljesítette. A tárgyalás nagy számu érdeklődő közönség jelenlétében folyt le. A két vádlott konok tagadásba vette a vizsgálat során töredelmesen bevallott bűnselekmény elkövetését, testvérek halálának okáról tudni mit sem akartak. Korenko Lajos a bűnselekmény borzalmas részleteinek leírása közben is folytonosan megtartotta arcának mosolygását s éber figyelemmel örködött maga felett, hogy a kérdések keresztüztizében lelkének bűnösségét valamely elhírtelenkedett szóval fel ne tárja s oly közönyösen vette dolgát, hogy alkalmasnak találta a pillanatot a tárgyaló terem festményeinek nyugalmas szemléletére. Korenko Neitusz hasonlólag vigyázó volt s ő magát a bűnselekményre képtelennek bizonyította, de az ő arezán, már ott ült azon sötét arny, mely lelkében a testvérgyilkosság rettenetes bűnét fogamzóvá tette, őt már összetörte bűnössége súlyának tudata s lelküismeretének vívódása ránczokat vont homlokára. A vádhatóság bebizonyítottak találta a gyilkosság büntényét s mindkét vádlottra mint tettes társakra kötélt általi halálbüntetést kért. Vádlottak nem igen képzelik eselekményüket ily büntetéssel sújtandónak, ezért a kötélt hallatára halálsápadtak lettek — tettöket azonban ezután is állhatatosan tagadták. Dr. Strausz védelmében a gyilkosság büntetőtének lényeges ismérvét, az előre megfontolt szándékot ezáfolgatta, dr. Rárosy pedig védenézőnek tettessége ellen érvelt, ő csak mint reszelt látja védenézőt a bűnselekményben. Mindkét védő szándékos emberölésnek minősíti a eselekményt. — Az ítélet kihallgatására még nagyobb számu közönség gyűlt egybe, a kir. törvényszék azonban a bizonyítási eljárást még kiegészítendőnek találta, hogy ítéletét tömör alapra fektethesse, ezért ez alkalomból esupán elnapolási határozatot hozott.

Ne menjünk a lepre. Mai korban, midőn a kereskedelem terén a concurentia oly nagy, hogy némely kereskedő ezég, nem bírván vagy nem akarván realitást vagy szolid kiszolgálattal és árukkal a fogyasztó közönséget maga részére hódítani, szédelgéseivel nemcsak a többi kereskedő jó hírnevét és üzletét rongja meg, hanem a vevőket is roszhiszeműleg nagy ígéretekkel behálózta és tetemesen megkárosítja. Egy idő óta egy élezzlappal van az ország eláraszva, mely megjelenik magyar és német nyelven (Storch Gólya), ezen élezzlap a magyar élezzlapokból kiszedegetett egynehány élezen kívül mintegy 48 oldal hirdetést tartalmaz Storch Emil bécsi nagyáruházától. — az áruk oly mesés olesón vannak feltüntetve s az áruk kitűnősége oly virágos szavakkal kiemelve, hogy a közönségnek hiszékenyebb része azt gondolva, hogy ha az az áru nem is oly egészen finom, mégis megéri azt a pénzt — rámegy a lepre. — Sokszor volt már alkalmunk e ezég ellen panaszokat hallani, hogy a megrendelt áruk nemcsak a ezélnak meg nem feleltek, hanem azok teljesen hasznavehetetlenek. — Ily szédelgésről most legutóbbi időben is volt alkalma egy uri embernek meggyőződnie. — a hirdetések közt van ugyanis, öszi gyapju daróc (lőden) kettős széllesség 10 m. 3 frt 75 kr. legteljesebb női ölnyire. — nevezett ur élvén a gyanuperral a szövetekből mintát hozott, s mire az öszi gyapju daróc mintá Béesből ide érkezett, egész metamorphosison ment keresztül, lett belőle: egy darab barna siku divány-kelme, 1 darab kek pontozott barchet, 1 darab vattmoul s még ki tudja milyen rongyok, melyek az idevaló üzletekben méterenként 20—25 kr-ért megkaphatók; — a ki nem hiszi nézze meg, a minták kuriosumpké a kiadóhivatalban közszemlére ki vannak téve, s bárki által mindenkor megtekinthetők. Ezen eseményt a közönség tájékozására és megóvása végett szükségesnek tartottuk lapunkban egy kevés szellőztetni.

Nyilvános nyugtázás. A „Gömörmegei közkórház betegeinek könyvtárát újabbán főtisztelendő Mészáros Bálint plebános ur 11 kötet regényvel gyarapította. A melyért e helyen mondok a szuevedők nevében öszinte köszönetet. — Rimaszombat, 1888. november 9-én.

Dr. Löcherer Tamás, igazgató.

E pillanatban nagyot dördült az ég s egy percnyi süketség után sűrű nehez cseppekben hullott az áldás. Egy „hála Isten” járta be a malom alatti helyiséget, s mindenki kifelé sietett, hogy az Isten áldásában gyönyörködjék. A lefegyvertett legényke egyedül maradván, alább szállt a heuzegessel, Tóth Gyurka pedig avval a megjegyzéssel lépett kifelé, hogy a gonosz ficzkót bíróság elé állítja. Borbásnak meg még annyit sem mondott: esereljenek pipát.

E közben az eső ugyancsak szakadt; több volt mint zápor, beillett felhőszakadásnak. Úgy neki zúdult, mintha négy heti búját egyszerre akarta volna kiönteni. Annyi volt az áldás, hogy sok is volt már belőle, s a malom alatt levők aggódva nézték, mint gyúl a víz mindenfelől abba az éhenhótt patakba. Most jólakhatott. Sokan már mondogatták, hogy ha ez még egy félóraig így tart, beteljesedik a közbeszéd: „adtál uram Isten, de nincs köszönet beune.”

Dejszen, nem is volt abban köszönet? Az a kis patakoeska úgy megdagadt, hogy már a zsilipeken is áttört s a malom kerekéi akár meg is fulladhattak volna a bőségben. Egyszerre egy menydörgés forma zúgás hallszik s a nép remülten szalad vissza a látványtól a gát szakadt ketté az óriási víznomás sulya alatt. Az eső megállott, de a hegy-kről lefolyó víz folyton növeszté a patakot, mely már a malomkerekéket is kiveté tengelyéből. A népnek most csak egy gondolata volt: menekülni. A ki tehette zsákját is magával vitte, de bizony a Tóth Gyurka öven zsákját mind elvitte a víz.

Szomorú volt a mi erre következett. Sok szegény embernek veszett oda a buzácskaja, s avval mindene ami volt. Borbás a szerencsésebbek között tartozott: ő az övét megmentette. Epen jókor, mert mire hazért, felesége a nagy vihartól való ijedében egy szép kis feleséggel szaporitá a család gondjait. Vinezőnek keresztelték a kis jószágot s a sallarimot szépen ki is fizették érte, noha a becsületes öreg tiszteletes ur szívesen megadta volna a moratoriumot, de Borbás azt mondá, hogy inkább adósa marad száz uzorásnak, mint az Isten szolgájának.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Életunt. A vers külső technikája oly hibákban szenved, hogy azt ily alakban semmi szín alatt nem közölhetjük. Gondolata van, de a kidolgozás rosz.

Sz. J. Lőr. Okt 4-éről keltezett becses levele a szerk. iratok között eltévedt, mikor megtaláltuk a közlés már idejét multa. Beesésant! Szíves jó indulatára számítottunk.

K. R. Kienőcz. Az ügy elbírálása a törv. forum előtt lévén, nem adhatunk helyet oly nyilatkozatoknak, melyeknek helyességéről nem vagyunk meggyőződve.

Felcélós szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Azokat, kik e lapok 45-ik számában személyemre vonatkozólag, több pálfalvi lakos aláírásával közöltettek, úgy, miként ott írva voltak — érdemleges válasza nem méltatva — egyszerűen hazugságnak nyilvánítottam; s kijelentem, hogy oly egvények közlései által magamat; multam, korom, műveltségem és örökési reputatiomnál fogva is, sértve nem találhatom; őket arra, hogy velök úgy az életben, mint e lapok hasábjain bár mikor is szóban álljak, nem érdemesitem; de még arra sem méltatom, hogy a jánosii tüzoltó-egylet általi kiállított „Nyilatkozatot,” mely nekem fényes elégtelt szolgálat, az ő mezezőfolásuk ezéliből közrebeesásam. — Kelt Jánosiban, 1888. nov. 7. Lenkey István.

Alőljegyzett tudatja, miszerint a „Rozsnyói Híradó” az ő esattanós ügyében az oláh pap nyilatkozatát végig nem közölte, és pedig: „Egyébíránt az egész közlemény nem lapba való, mert úgy hiszem, egy olyan lapnak, mint a „Rozsnyói Híradó,” nem lehet ezéjja, sem hivatása, a valótlanságoknak roszakaratu dobra ütése.” — — Oláh pap.

Ezen pár sort, mindannak daczára, hogy a kiadó, D. S. tanúm jelenlétében megígérte a szöszertint közlést, — a „Híradó” elnyelte! váljék egészségére. — — Cz.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Táncztanítási jelentés.

Tisztelettel tudatom a n. é. szülők, valamint mindkét nembeli ifjúsággal, hogy Rimaszombatban

táncztanítási tanfolyamot

nyitok és azt folyó évi november 18-án megkezdem.

Főigyekezetem lesz: hogy növendekeim ne csak a tánczokbani jártasságot, hanem a helyes állást, járást és a test kiképzésére megkivántató szabályokat is alaposan elsajátítsák.

Jelenkezések addig is lakásomomon: felső-rimasz-or-utca 5. sz. a történhetnek.

A tanfolyam tanítása díja: 6 frt.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam.

Rimaszombat, 1888. november hó 8-án.

teljes tisztelettel

DOBRÁNSZKY JÁNOS, táncztanító.

Hirdetmény.

4608. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Rosenberg József** végrehajthatónak **ifj. Kondás József** végrehajtást szenvedé elleni 16 frt 88 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Málé község határában fekvő a málei 75. sztk. foglalt ifj. Kondás József s neje Piés Anna nevén álló 1/4 urb. telek külsőségre 26 frt. a málei 83. sztk. foglalt ifj. Kondás József nevére írott 1/4 urb. telekre és 43 sz. házra 172 frt. a málei 132. sztk. foglalt ifj. Kondás József s neje Piés Anna nevén álló beltelek és házra az árverést 172 frtban ezennel megállapított kiállítási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt,

ingatlanok az 1888. évi november hó 19-ik napján d. e. 10 órakor Málé községben a községi bíró házában meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-árának 10%-át vagyis a málei 75. sztk. birtokra 2 frt 60 kr., málei 83. sztk. birtokra 17 frt 20 kr., málei 132. sztk. birtokra 17 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékké- pes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatan, 1888. évi július hó 3. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

319. sz. — Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíró 3816. számú vég- zése által **Klenócz község** javára **Albini Márton és társa** ellen 223 frt 50 kr. tőke és járuléka erejeig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le-foglalt és 680 frtra becsült 2 tehén, 4 ökör és házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján el-adatnak.

Mely árverésnek a 2994. sz. kiküldést rendelő vég-zés folytán a helyszínén, vagyis alperesek klenóczy laká-sán leendő eszközzésére 1888. évi november hó 22 ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik azonnal oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Rimaszombatan, 1888. évi okt. hó 31.
Draskovich kir. bír. végrehajtó.

Húsmérési jog bérbeadás.

I.

A salgótarjáni köszénbánya részvény-társulat salgótarjáni és inasói bányatelepein levő mészár-székeiben gyakorlandó húsmérési jog 1889. évi január 1-től kezdve **egy** esetleg **három** évi időtar-tamra ajánlat útján kiadatik.

Ezen mészárszékek évi forgalma 45,000 forint.

A vállalkozó által a bányaszemélyzetnek a hús jegyekre szolgáltat ki, melyek minden hó végén a társulat salgótarjáni pénztára által készpénzzel beváltatnak.

A vállalkozó bérösszeg fizetésére nem kötelez- tetik, tartozik azonban biztosíték gyanánt 1000 frtot megfelelő értékben letéteményezni.

Ajánlatok folyó évi december hó 1-ig alólikt igazgatóságnál Budapesten nyújtandók be, és minden ezen vállalatra vonatkozó egyéb feltételek ugy az alólikt igazgatóságnál, mint a salgótarjáni bányá- igazgatóságnál megtudhatók és bővebb tájékozás nyerhető.

A salgótarjáni köszénbánya részvény-társulat igazgatósága.

Budapest, V. József-tér 14. sz.

II.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvény- társaság salgótarjáni gyári és salgóbányai telepein levő mészárszékekben gyakorlandó húsmérési jog 1889. évi január 1-től kezdve **egy** esetleg **három** évi időtartamra ajánlat útján kiadatik.

Ezen mészárszékek forgalma circa 25,000 frt; és a vállalkozó által a gyári és bányaszemélyzetnek — előirt hitelre — kiszolgáltattott húsok értéke minden hó végén a társasági pénztár által kész- pénzben kifizettetik.

Vállalkozótól bérösszeg fizetése nem követel- tetik, azonban tartozik biztosíték gyanánt 1000 frtot megfelelő értékben letéteményezni.

Ajánlatok folyó évi december hó 1-ig alólikt igazgatósághoz Salgótarjában — hol minden ezen vállalatra vonatkozó egyéb feltételek megtudhatók és bővebb tájékozás nyerhető — nyújtandók be.

A rimamurány salgótarjáni vasmű részvény-társaság salgótarjáni élelmezési intézetének igazgatósága.

2-3

Hirdetmény.

6542. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **m. kir. kincstár** végrehajthatónak **özv. Lénárt Jánosné Deák Zsuzsanna** végrehajtást szenvedő elleni 4 frt 40 kr. követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. tszék területén lévő Susány községben fekvő a susányi 36. sztkben A I. 1-19. sorsz. a foglalt 3/8- urb. telek külsőségből özv. Lénárt Jánosné Deák Zsuzsanna 4/32. rész jutalékára az árverést 630 frtban ezennel meg- állapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi január hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Susány községben a községi bíró házá- nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-árának 10%-át vagyis 63 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított

és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igaz- ságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatan, 1888. évi szept. hó 29. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

5528. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajthatónak **Brnják András és János** végrehajtást szenvedő elleni 15 frt 12 kr. adókövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Klenócz köz- ség határában fekvő a klenóczyi 518. sztkben foglalt Bru-

ják János és Andriás és Hlamás Máttyás nevéen álló 198. sorszám beltelekre 85. sz. házra az árverést 329 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi januárius hó 18-ik napján d. e. 10 órakor Klenócz községben a község házában megtandó nyilvános árverésen a megál- lapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-árának 10 %-át vagyis 32 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számi- tott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatan, 1888. évi augusztus 8-ik napján. A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

szalag.	Őszi ruhakelmék.	Férfi
Csipke és	Divat-tudósítás!	ingek.
Menyasszonyi kelengyék.	Az őszi idényre szükséges divatáruk bevásárlását eszközözve, utamból visszaérkezvén, van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy különösen női ruhakelmék, menyasszonyi kelengyék és férfi öltöny-szövetekből raktáramat dús választékkal szereltem fel, minthogy pedig ez alkalommal a legolcsóbb bevásárlási források állottak rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak az árúk kitünősége, de jutányos- ság szempontjából is t. vevőimet versenyképességemről meggyőződtessem.	Jó színű Cosmanosi divat-parket.
alsó ruhák.	Midőn pedig az eddig irányomban tanusított becses bizalmukért kö- szönetem nyilvánítom, kérem azt ez alkalommal is részemre fenntartani és minél tömegesebb becses megbízásaikkal szerencsételni.	Derekfűző és
Jäger-féle	Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszkö- zöltetnek!	harpisnyák.
	LANDAU A. FIA divatáru kereskedése. Rimaszombat főtér (Gasko-féle házban.)	
	SZABOTT ÁR.	
	Férfi öltöny-szövetek.	

Hirdetmény.

7140. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **m. kir. kincstár és Gömörmegyei Nép- és Ipar- bank** végrehajthatónak **Miklovits László** végre- hajtást szenvedő elleni 369 frt 80 kr. 200 frt tőkeköve- telés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszom- bati kir. tszék területén lévő Alsó-Pokorágy községben fekvő az alsópokorágyi 81. sztkben foglalt Miklovits László nevéen álló A. I. 1-28 sorszám alatt foglalt 3/10 urb. telekre és 7/b számú házra az árverést 739 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi december hó 14-ik napján d. e. 10 órakor Alsó-Pokorágy községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól azonban 500 frtnál nagyobb ígérlet alól nem fognak eladatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-árának 10%-át vagyis 73 frt 90 krt pénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatan, 1888. évi októbr hó 25. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

251. sz. — Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbíró 1512. számú végzése által **Klein Sámuel** felperes javára **Jéney Dénes, Jéney Dénesné és Farkas Pál** alpe- resek darnyi lakosok ellen 300 frt, 108 frt 81 kr. tőke, 300 forintnak 1886. július 24-től 108 frt 81 kr. tőke, ennek 1885. év július hó 10-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen felszámítandó perköltség ere- jéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1120 frt 60 krra becsült háziutorok, gazda- sági-eszközök, termények, takarmány-neműek lovak, ser- tékek és szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árve- rés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1512. sz. kiküldést rendelő vég- zés folytán, a hely színén, vagyis Darnya községben végrehajtást szenvedettek 'akásán leendő eszközzésére 1888. évi november hó 14. napjának délelőtti 10 óraja hatá- ridőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értel- mében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 180. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Rimaszécsen, 1888. évi okt. hó 28. napján.
Salamon Béla, kir. bírósági végrehajtó.

Legújabb rendszerű
CLAYTON & SCHUTTLEWORTH-féle egyes-, kettős- és hármasekék, mélyítők, boronák, tüskés- és gyűrűs- hengerek

sor- és szórva vetőgépek

rosták, konkolyozó gépek,
borsajtók, szőlőzuzók, olajprések,

darálók és malmok,
szecskavágók, répvágók, használt kija- vitott locomobilok, cséplők, stabil- gépek és kazánok jótállás mellett, jutányos árban kaphatók

HERCZ ZSIGMOND gazd. gépgyárában
CLAYTON & SCHUTTLEWORTH képviselőjénél

MISKOLCZON.

2-6

